

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Eduskunnalle on vuoden 1997 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 128/1997 vp lapsen elatusavun perintää koskevan lainsäädännön uudistamisesta. Nyt

koolla oleva eduskunta, jolle lakivaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 4/1998 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

lapsen elatuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan lapsen elatuksesta 5 päivänä syyskuuta 1975 annetun lain (704/1975) 6 luvun otsikko, 13 §:n 3 momentti ja 16 §:n 1 momentti sekä lisätään lakiin uusi 16 a—16 c § seuraavasti:

6 luku

Oikeudenkäyntimenettely ja täytäntöönpano

13 §

Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen oikeudesta ajaa elatusavun vahvistamista tai muuttamista koskevaa kannetta säädetään erikseen.

16 §

Tuomio, jolla on velvoitettu suorittamaan elatusapua tai jolla elatusavun määrää on korotettu, voidaan, vaikka siihen haetaan muutosta, panna heti täytäntöön niin kuin se olisi saanut lainvoiman. Tuomiota, jolla on määrätty aikaisemmin vahvistettu velvollisuus suorittaa elatusapua lakkaamaan tai elatusavun määrää alennettavaksi, on heti noudatettava, vaikka se ei ole saanut lainvoimaa, jollei tuomioistuin toisin määrää.

16 a §

Jos elatusapua on erääntynyt yhdeltä tai useammalta kuluvaa vuotta edeltävältä kalenterivuodelta, kunkin kalenterivuoden aikana erääntyneen elatusavun kokonaismäärää käsitellään yhtenä eränä elatusvelvollisen suorituksia kohdennettaessa. Elatusvelvollisen myöhemmin suorittamat tai häneltä ulosottoimin perityt varat kohdennetaan vanhimmalta perittävässä olevalta kalenterivuodelta olevan elatusavun ja sille kertyneen viivästyskoron suoritukseksi. Vastaavasti menetellään, jos jää epäselväksi, miten elatusavun saaja on kohdentanut jo saamansa suoritukset. Jos aikaisempien kalenterivuosien aikana erääntynyt elatusapu ja sille kertynyt viivästyskorko on tullut kokonaisuudessaan suoritetuksi, kertyvät varat kohdennetaan kuluvan vuoden aikana erääntyneiden maksamatta olevien erien suoritukseksi ajajärjestyksessä ja tämän jälkeen kuluvan vuoden viivästyskorolle.

Suoritusten jakamisesta elatusapuun oikeutetun lapsen saatavan ja kunnan takautumissaatavan kesken silloin kun elatusavun lisäksi on perimättä lapselle maksettua elatus-tukea, säädetään elatusturvalaissa (/).

16 b §

Viivästyskorko määräajoin suoritettavalle elatusavulle lasketaan kalenterivuositain määrälle, joka saadaan laskemalla yhteen kunkin kuukauden viimeisenä päivänä suorittamatta olevat elatusavun määrät ja jakamalla summa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, joiden viimeisenä päivänä elatusapua on ollut suorittamatta. Viivästyskorko lasketaan näille kalenterikuukausille. Viivästyskorkoa laskettaessa otetaan huomioon vain täydet kalenterikuukaudet. Jos elatusapu suoritetaan sen kalenterikuukauden loppuun mennessä, jonka aikana se on eräänntynyt maksettavaksi, kyseiseltä kuukaudelta ei lasketa viivästyskorkoa. Perittäessä elatusapua ulosottoiteitse viivästyskoron laskee elatusturvain 15 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin, jolle oikeus elatusavun perimiseen on siirtynyt, ja muussa tapauksessa ulosottomies. Viivästyskoron periminen edellyttää, että asiassa esitetään selvitys, jonka perusteella viivästyskorko voidaan laskea. Elatusapu, joka oli suorittamatta viimeksi vanhentuneen vuoden lopussa, otetaan huomioon viivästyskorkoa laskettaessa, jos sen määrästä voidaan esittää luotettava selvitys. Muutoin määräajoin suoritettavan elatusavun viivästyskorosta samoin kuin kertamaksuna suoritettavan elatusavun viivästyskorosta on voimassa, mitä korkolaissa (633/1982) säädetään.

Jos elatusvelvollisella on suorittamatta sekä eräänntynyttä elatusapua että sille kertynyttä viivästyskorkoa, elatusvelvollisen myöhemmin suorittamat tai häneltä ulosottoimin perityt varat kohdennetaan ensisijaisesti elatusavun suoritukseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettu viivästyskoron saa periä ulosottoimin, jos hakija sitä vaatii, vaikka korkoa ei olisi vahvistettu maksettavaksi.

16 c §

Määräajoin suoritettava elatusapu ja sille laskettava viivästyskorko on perittävä elatusvelvolliselta viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona elatusapu on eräänntynyt. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty. Kertamaksuna suoritettava elatusapu ja sille laskettava viivästyskorko on perittävä vastaavasti viiden vuoden kuluessa siitä, kun elatusapu on eräänntynyt

maksettavaksi ja viimeistään viidessä vuodessa siitä, kun elatusavun saaja on tullut täysi-ikäiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maksamatta oleva elatusapu ja viivästyskorko saadaan periä sen panttina olevasta omaisuudesta.

Jos 1 momentissa mainitun ajan kuluessa elatusvelvollinen on asetettu konkurssiin, saatavan perimiseksi on toimitettu ulosmitaus tai se on valvottu julkisessa haasteessa, sanotun ajan umpeen kuluminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista varoista tai konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta taikka niistä varoista, joista julkisessa haasteessa ilmoitetut saamiset on suoritettava.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Ennen lain voimaantuloa eräänntyneeseen elatusapuun ja sitä koskevaan viivästyskoroon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tällainen saatava kuitenkin vanhentuu lopullisesti vuoden 2004 päättyessä. Myös saatava, joka ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan olisi vanhentunut ennen vuoden 2004 päättymistä, saadaan periä vuoden 2004 loppuun. Lisäksi tässä tarkoitettuun saatavaan sovelletaan, mitä 16 c §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Lain voimaantulon jälkeen elatusavun suoritukseksi kertyvät varat on kohdennettava ensi sijassa ennen lain voimaantuloa eräänntyneen elatusapusaatavan suoritukseksi, kunnes se on suoritettu tai sitä koskeva oikeus on vanhentunut. Suoritus, joka on kertynyt velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) 4 §:n nojalla, on kuitenkin kohdennettava etuoikeutetulle elatusavulle. Kertyneitä suorituksia kohdennettaessa ennen lain voimaantuloa eräänntynyttä elatusapua käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että suoritukset kohdennetaan tällaisen elatusavun kokonaismäärälle. Ennen lain voimaantuloa eräänntyneestä saatavasta on kuitenkin ensin suoritettava elatusapusaatava, jolle on suoritettava viivästyskorkoa, sekä sille ennen lain voimaantuloa kertynyt viivästyskorko.

Oikeusministeriö antaa tarkempia ohjeita tämän lain soveltamisesta.

Laki

velkojen maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan velkojen maksunsaantijärjestyksestä 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1578/1992) 4 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 §

Elatusavun etuoikeus

Jos velallinen on tuomiolla velvoitettu tai sosiaalilautakunnan vahvistamalla sopimuksella sitoutunut määräajoin suorittamaan lapselleen elatusapua, suoritetaan konkurssin alkaessa erääntynyt sekä konkurssin alkamisen ja konkurssituomion välisenä aikana erääntynyt elatusapusaatava ja elatusturvalakiin (/) perustuva kunnan takautumissaatava 3 §:ssä tarkoitettujen saatavien jälkeen. Ulosmittauksessa vastaava etuoikeus on ennen ulosmittauksen toimittamista erääntyneeseen elatusapuun perustuvilla saatavilla. Kertyneen suorituksen jakamisesta elatusapuun oikeutetun lapsen saatavan ja kunnan takautumissaatavan kesken on voimassa, mitä elatusturvalaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kukuuta 1999.

Ennen lain voimaantuloa erääntyneeseen elatusapuun perustuviin saataviin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Lain voimaantulon jälkeen etuoikeutettuna pidetään elatusapua, joka on erääntynyt maksettavaksi viimeisen vuoden aikana ennen lain voimaantuloa. Tällaisen saatavan etuoikeus päättyy vuoden 1999 loppuun mennessä.

—————

Laki

korkolain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1982 annetun korkolain (633/1982) 1 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 943/1983, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

lain (234/1929) nojalla, tai kunnan takautumissaatavaan, joka perustuu elatusturvalain (/) nojalla lapselle maksettua elatustukeen; eikä

—————
 Tätä lakia ei sovelleta:

3) määräajoin maksettavaan elatusapuun, joka on vahvistettu suoritettavaksi avioliitto-

—————
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kukuuta 1999.

Laki

ulosottolain 4 luvun 6 §:n 4 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain (37/1895) 4 luvun 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 709/1975.

Ennen 1 päivää tammikuuta 1996 erään-
tyneeseen elatusapuun sovelletaan kuitenkin
tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä. Sen jälkeen mutta ennen lain
voimaantuloa erääntynyt elatusapu voidaan
ulosmitata palkasta vuoden 2004 loppuun.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1999.

Laki

tuloverolain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 33 §:ään, sellaisena
kuin se on osaksi laissa 935/1993, uusi 3 momentti seuraavasti:

33 §

Koron veronalaisuus

Luonnollisen henkilön veronalaista tuloa ei
ole korko sellaisesta elatusavusta, joka on

vahvistettu suoritettavaksi lapsen elatuksesta
annetun lain (704/1975) nojalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1999.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuo-
delta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 1998
